

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії та соціології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Б. В. Слющинський

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НДПП 1.2.7 СУЧАСНІ СОЦІОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ

Освітньо-професійна програма _____ Соціологія _____

спеціальність _____ 054 Соціологія _____

факультет _____ Історичний _____

2020-2021 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Соціологія міжнародних відносин та політики» для студентів ОПП «Соціологія» спеціальності 054 Соціологія

Розробники:

Іванець Т. М., к.п.н., старший викладач кафедри філософії та соціології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії та соціології МДУ

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри філософії та соціології

(підпис)

Б. В. Слющинський
(прізвище та ініціали)

© Іванець Т. М., 2020 рік
© МДУ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів 5	Галузь знань: 05 «Соціальні і поведінкові науки»	Нормативна	
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Соціологія» Спеціальність 054 Соціологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідницьке завдання за вибором студента		Семестр	
		2-й	
		Лекції	
		30 год.	10 год.
Загальна кількість годин – 150		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 8	Лабораторні		
	-		
	Самостійна робота		
	75 год.	113 год.	
	Індивідуальні завдання		
	15 год.	17 год.	
	Вид контролю: екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 60/90год. (40/60%)

для заочної форми навчання – 20/130год. (13/87%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Сучасні соціологічні теорії» полягає у ознайомленні студентів з соціологічними теоріями сучасності, основними течіями та напрямками соціології від другої половини ХХ століття до наших днів, а також з найбільш актуальними проблемами сучасних соціологічних парадигм.

Завданнями вивчення дисципліни «Сучасні соціологічні теорії» є:

- знайомство з основними понятійними категоріями сучасних соціологічних теорій;
- вивчення основ сучасної соціології;
- формування вміння визначати найбільш значущі теоретичні маркери сучасного соціологічного дискурсу;
- ознайомлення з основами соціологічного мислення.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: Навчальна дисципліна «Сучасні соціологічні теорії» призначена для здобувачів вищої освіти спеціальності 054 «Соціологія» та входить до циклу професійної підготовки. Курс пов'язаний з дисциплінами соціогуманітарного спрямування.

Передумови для вивчення: опанування дисциплін загальної підготовки як «Історія України», «Історія української культури», дисциплін професійної підготовки «Вступ до фаху», «Загальна соціологічна теорія», «Історія соціології» та формування на основі їх вивчення необхідних навичок та формування на основі їх вивчення необхідних навичок.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- основні понятійні категорії дисципліни;
- основні наукові напрямки в сучасній соціології;
- основні сучасні соціологічні теорії;
- завдання та проблеми сучасних соціологічних теорій;
- властивості та атрибути сучасних соціологічних теорій;
- соціологічні теорії різних періодів розвитку соціології як науки;
- актуальні соціологічні версії сучасного суспільства.

вміти:

- аналізувати соціологічні теорії
- використовувати сучасні соціологічні теорії та знання на практиці.

оволодіти навичками:

- оперування професійною термінологією предметної галузі;
- ідентифікації та оцінювання предметної проблематики;
- зіставлення та узагальнення матеріалу з опрацьованих наукових джерел;
- аналізу та прогнозування процесів в суспільстві.

Методика вивчення курсу для здобувачів вищої освіти спеціальності 054 «Соціологія» ґрунтується на єдності лекційних та семінарських занять, які передбачають вивчення теоретичного матеріалу та вирішення практичних ситуацій.

Підготовка до семінарських занять вимагає від здобувачів вищої освіти систематичного опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури; підготування виступів, доповідей згідно з питаннями плану семінару; написання тез тощо.

Семінарські заняття з курсу забезпечують закріплення теоретичних знань та сприяють розвитку у здобувачів вищої освіти здатності до самонавчання та самовдосконалення.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє:

- формуванню загальних компетентностей випускника (КЗ-2; КЗ-3; КЗ-4; КЗ-6; КЗ-7; КЗ-9);
- формуванню спеціальних (фахових, предметних) компетентностей (КП-1; КП-2; КП-3; КП-5; КП-6; КП-7; КП-8; КП-9);
- отриманню результатів навчання (РН-3; РН-6; РН-10; РН-15).

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СОЦІОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Тема 1-2. Сучасні соціологічні теорії як навчальна дисципліна. Теоретичний синтез в сучасних соціологічних теоріях.

Сучасні соціологічні теорії як навчальна дисципліна. Мета, завдання та зміст курсу. Соціологічні парадигми. Мікро- та макросоціологічні теорії. Фактори, що вплинули на формування сучасної соціологічної думки. Етапи еволюції соціологічної думки. Класифікація сучасних соціологічних теорій. Проблеми та перспективи розвитку сучасної соціологічної теорії. Пошуки інтеграційного підходу в сучасних соціологічних теоріях. Теорія «структурації» Ентоні Гідденса. Проблема зв'язку проблем мікро- та макрорівневих суспільних проблем, мікро та макро теорій. Теорія «інтеграції свободи і примусу в процесі соціальної дії і соціального порядку» Джеффри Александера. Теорія «інтеграції мікро- і макро- рівнів в об'єктивній та суб'єктивній формах» Джорджа Рітцер (США). «Інтеграція теорії дії і теорії систем» Юргена Хабермаса.

Тема 3. Структурний функціоналізм та неофункціоналізм

Структурний функціоналізм Т. Парсона та Р. Мертона. Критика функціоналізму. Неофункціоналізм. Д.Александр і П.Коломі.

Тема 4. Теорія конфлікту

Діалектична концепція конфлікту Р.Дарендорфа. Структурно-функціональна теорія конфлікту Л.Козера. Теоретична модель конфлікту Дж.Рекса. Спроби мікрорівня аналізу в теорії конфлікту Р.Коллінза.

Тема 5. Символічний інтераціоналізм.

Символічний інтераціоналізм Дж. Міда, Г. Блумера, Ч. Кулі. Драматичний підхід І. Гофмана.

Тема 6. Феноменологічна соціологія та етнометодологія.

Феноменологічна соціологія А. Шюца, П. Бергера, Т. Лукмана. Етнометодологія Г. Гарфінкеля.

Тема 7. Теорія систем, теорія обміну, мережева теорія та теорія раціонального вибору.

Загальна теорія систем Н. Лумана. Теорія обміну Дж. Хоманса, П. Блау, Теорія соціальної мережі Р. Емерсона. Теорія раціонального вибору Дж. Коулмана.

Тема 8. Неомарксистські теорії та теорії індустріального суспільства

Соціальний радикалізм Ч. Міллза. Теорія комунікативної дії Ю.Хабермаса. Теорії індустріального розвитку суспільства У. Росту, Р. Арона, Ж. Елюля, Дж. Гелбрейта.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СУЧАСНА ТА ПОСТСУЧАСНА СОЦІОЛОГІЧНА ТЕОРІЯ

Тема 9. Структуралізм та постструктуралізм

Антропологічний структуралізм К. Леві-Стросс. Структурний марксизм. Постструктуралізм Ш. Лемера та Ж. Дерріда. Соціальна теорія М. Фуко. Структуралістський психоаналіз Ж. Лакана. Семіотична концепція масової комунікації У. Еко. Значення коду читання для сучасного комунікаційного процесу. Соціосеміотичний аналіз міфів Р. Барта. Реклама як особлива форма міфів. Постструктуралізм Б. Латура. Актор-мережева теорія.

Тема 10. Постмодерністська соціальна теорія.

Помірна постмодерністська соціальна теорія: Ф. Джеймсон. Радикальна постмодерністська соціальна теорія: Ж. Бодрийяр. Рефлексивна соціологія П. Бурдьє. Концепція Габітуса. Концепція Т. Куна. Критика соціальних теорій постмодернізму.

Тема 11. Соціологічні теорії гендера та фемінізму.

Особливості становлення та розвитку гендерної та феміністичної теорії. Макро та мікросоціологічні теорії гендеру. Функціоналістична феміністська теорія (М. Джонсон). Гендерна теорія в межах аналітичної теорії конфлікту (Дж. Чафетс). Феміністична теорія в межах теорії світових систем (К. Б. Уорд). Теорії гендерних відмінностей (культурний фемінізм) Ш. П. Гілман, Дж. Адамс М. Фулер. Теорії гендерної нерівності (ліберальний фемінізм) Б. Фрідан, Дж. Бернар. Теорії гендерного пригнічення: психоаналітичний

фемінізм (Дж. Мітчел, Д. Діннерстайн, Н.Ходороф та ін.), соціалістичний та радикальний фемінізм (К. Мілет, З. Ейзенштайн, Д. Сміт та ін.).Фемінізм та постмодерністська теорія. Вплив гендерної та феміністської теорії на розвиток сучасного суспільства

Тема 12-13. Теорії постіндустріального суспільства.

Поняття «інформаційне суспільство». Теорія постіндустріального суспільства Д.Белла. Інформаційна цивілізація Г.Маклюена, «глобальне селище». Проблеми модернізації та програмованого суспільства А.Турена. Концепція футурошоку Е.Тоффлера. Мережеве суспільство М. Кастеллса. Технотронне суспільство З. Бжезинського. «Індивідуалізоване суспільство» З.Баумана. «Суспільство ризику» У. Бека. Суспільство споживання. «Макдональдизація» суспільства Дж.Рітцера. Фордизм та постфордизм.

Тема 14-15. Теорії глобалізації.

Підходи до визначення глобалізації. Теоретико-методологічні основи дослідження процесів глобалізації. Світо-системний аналіз І.Валлерстайна. Наслідки сучасності Е. Гідденса. Культурна глобалізація та мультикультуралізм. Глокалізація Р.Робертсона. Культурні виміри глобалізації А.Аппадурі. Культура та діяльність у творчості М. Арчер. Цивілізаційна модель С.Гантінгтона.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						Кількість годин							
	денна форма						заочна форма							
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі						
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СОЦІОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ														
Тема 1-2. Сучасні соціологічні теорії як навчальна дисципліна. Теоретичний синтез в сучасних соціологічних теоріях.	18	4	4	-	-	10	10	2	2	-	-	9		
Тема 3. Структурний функціоналізм та неофункціоналізм.	9	2	2	-	-	5	10			-	-	9		
Тема 4. Теорія конфлікту.	9	2	2	-	-	5	10			-	-	9		
Тема 5. Символічний інтеракціонізм.	9	2	2	-	-	5	10			-	-	9		
Тема 6. Феноменологічна соціологія та етнометодологія.	9	2	2	-	-	5	10			2	2	-	-	9
Тема 7. Теорія систем, теорія обміну, мережева теорія та теорія раціонального вибору.	9	2	2	-	-	5	11			-	-	9		
Тема 8. Неомарксистські теорії та теорії індустріального суспільства	9	2	2			5	10			-	-	9		
Разом за змістовим модулем 1	72	16	16	-	-	40	71	4	4	-	-	63		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СУЧАСНА ТА ПОСТСУЧАСНА СОЦІОЛОГІЧНА ТЕОРІЯ														
Тема 9. Структуралізм та пост структуралізм.	9	2	2	-	-	5	14	2	2	-	-	10		
Тема 10. Постмодерністська соціальна теорія.	9	2	2	-	-	5	12			2	2	-	-	10
Тема 11. Соціологічні теорії гендера та фемінізму.	9	2	2	-	-	5	12			-	-	10		
Тема 12-13. Теорії постіндустріального суспільства.	18	4	4	-	-	10	12			2	2	-	-	10
Тема 14-15. Теорії глобалізації.	18	4	4	-	-	10	12			-	-	10		
Разом за змістовим модулем 2	63	14	14	-	-	35	62	6	6	-	-	50		
ІНДЗ	15	-	-	-	15	-	17	-	-	-	17	-		
Усього годин	150	30	30	-	15	75	150	10	10	-	17	113		

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне відділення	заочне відділення
1.	Розвиток сучасних соціологічних теорій: особливості, проблеми та перспективи	4	2
2.	Теорія структурації Е. Гідденса	2	
3.	Соціологія фігурації Н. Еліаса	2	
4.	Теорія систем, теорія обміну, мережева теорія та теорія раціонального вибору	4	
5.	Неомарксистські теорії та теорії індустріального суспільства	2	2
6.	Соціологічні погляди Ю. Хабермаса	2	
7.	Структуралізм та постструктуралізм	4	6
8.	Рефлексивна соціологія П. Бурдьє	2	2
9.	Гендерні та феміністичні теорії	4	
10.	Суспільство споживання, макдоналізація, фордизм	4	2
Всього:		30	10

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне відділення	заочне відділення
1.	Поняття «парадигми» (Т. Кун).	6	9
2.	Витоки функціоналізму: А. Редкліф-Браун, Б. Малиновський	6	9
3.	Критика теорій соціального конфлікту	6	9
4.	Символізм інтелектуальної власності	6	9
5.	Проблема «чужий/інший» та феномен ксенофобії	6	9
6.	Суспільство як аутопоезійна система	6	9
7.	Технокапіталізм	6	9
8.	Проблема подолання суб'єкт-об'єктного протиставлення у соціологічній теорії Н. Еліаса.	6	9
9.	Передумови виникнення структуралізму в соціологічних теоріях	6	9
10.	Критика соціальних теорій постмодернізму	6	9
11.	Фемінізм у постмодерністських соціологічних теоріях	6	9
12.	А. Гоулднер і криза західної соціології	6	9
13.	Соціологія перед обличчям глобальних викликів	6	9
Всього:		78	117

Самостійна **робота над навчальним матеріалом** передбачає:

- опрацювання лекційного матеріалу при підготовці до семінарських занять;
- опрацювання теоретичних і практичних питань з навчальної дисципліни.

Мета самостійної роботи – опрацювати додаткову інформацію з теоретичних питань, розглянутих на лекціях, що дозволяє отримати додаткові знання у поєднанні з аудиторним навчанням.

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання, яке є невід’ємною формою набуття нових знань та навичок з курсу «Сучасні соціологічні теорії» та вагомою частиною самостійної роботи студента над матеріалами курсу, передбачає написання реферативного дослідження з обраної теми та захист її основних положень.

Контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється на індивідуальному занятті у зазначеній формі. Виконання студентом ІНДЗ є обов’язковою умовою оцінювання його успішності з освоєння курсу.

8. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Словесні і наочні використовуються під час лекцій, практичні – при проведенні семінарських занять.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація.

Вивчення дисципліни передбачає виконання та демонстрацію індивідуальних письмових і усних завдань, консультації, підготовку повідомлень.

9. Критерії оцінювання

Основними критеріями оцінювання участі студента у *семінарському занятті* є:

- змістовність інформації;
- чіткість та логічність думки доповідача;
- мовленнєва грамотність;
- участь у дискусії;
- питання та доповнення.

Виступ на семінарі передбачає вільне володіння темою і може бути оцінений від 1 до 3 балів.

До критеріїв оцінювання *індивідуального навчально-дослідного завдання* відносяться:

- повнота та змістовність інформації, викладеній в аналітичній записці;

- здатність використовувати аналітичний підхід до проблеми та робити прогнози;
 - правильність оформлення у відповідності до існуючих вимог;
 - чіткість та послідовність доповіді, вільне володіння матеріалом;
 - активна участь у обговоренні доповідей інших здобувачів вищої освіти.
- Максимально індивідуальне навчально-дослідне завдання може бути оцінене в 12 балів.

10. Засоби оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття. Застосовуються наступні види контролю: тестування, виконання контрольних робіт, усне опитування під час занять тощо.

Відпрацювання пропущених лекцій, семінарських занять здійснюється в індивідуальному порядку.

Методи контролю: усні відповіді на семінарських заняттях, оцінка за індивідуальне дослідне завдання, перевірка виконання самостійної роботи шляхом співбесіди, складання екзамену.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань та умінь студентів відбувається за наступним розподілом:

Поточне тестування та самостійна робота											ІНДЗ	МКР	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1 (семінари)						Змістовий модуль №2 (семінари)								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11				
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3				
18						15					12	5	50	100

T1, T2 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену)
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

0-34	Ф	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

До методичного забезпечення курсу входять опорні конспекти лекцій, підручники та навчальні посібники, монографії, наукові статті, нормативно-правові акти, методичні рекомендації. Під час опанування дисципліни «Сучасні соціологічні теорії» використовуються персональні комп'ютери, ноутбуки, мультимедійний проектор. Студенти для підготовки до семінарських занять та індивідуального навчально-дослідного завдання використовують мережу Інтернет, програмне забезпечення MS «Office».

13. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Абель Т. Социология: Основы теории. 2–е изд. М. : Вузовская книга, 2006. 192 с.
2. Головин Н.А. Современные социологические теории: Учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. М.: Изд-во «Юрайт», 2016. 377 с.
3. История социологии в Западной Европе и США. Учебник для вузов. Отв. ред. Г. В. Осипов. М.: Издательство НОРМА, 2001. 576с.
4. Колесниченко М.Б. Современные социологические теории : учеб. пособие. Пермь: Изд-во Перм. гос. техн. ун-та, 2008. 114 с.
5. Кравченко С.А. Социология модерна и постмодерна в динамически меняющемся мире: / С.А. Кравченко. М.: МГИМО-Университет, 2007. 264 с.
6. Култаєва М.Д., Навроцький О.І., Шеремет І.І. Європейська теоретична соціологія ХХ – ХХІ століття. Навчальний посібник. Харків : Карківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, 2013. 372 с.
7. Ритцер Дж. Современные социологические теории / А. Бойков (пер.с англ.), А. Лисицына (пер.с англ.). 5.изд. СПб. : Питер, 2002. 686с.
8. Современные социологические теории общества / РАН; Институт научной информации по общественным наукам / Н.Л. Полякова (сост.и науч. ред.). М., 1996. 186 с.
9. Соціологічна теорія: традиції та сучасність : Навчальний посібник / За ред. А.Ручки. К., 2007. 363 с. URL : <https://i-soc.com.ua/assets/files/library/ruchka-kostenko.pdf>

Допоміжні

1. Арон Р. Демократия и тоталитаризм. М.: Политиздат, 1993. 190 с.

2. Бауман З. Индивидуализированное общество / Центр исследований постиндустриального общества; Журнал "Свободная мысль". М.: Логос, 2002. 326 с.
3. Бауман З. Мыслить социологически. М., 1996.
4. Бауман З. От пилигрима к туристу или краткая история идентичности. URL : [http:// www.urbanclub.ru/?p=54](http://www.urbanclub.ru/?p=54).
5. Бауман З. Пьер Бурдьё, или диалектика *vita contemplativa* и *vita activa* // Социологический журнал. 2002. N 3. С. 5-19.
6. Бауман З. Пять прогнозов и множество оговорок // Иностранная литература. 2006. № 8.
7. Бек У. Общество риска: На пути к другому модерну. М., 2000.
8. Бек У. Что такое глобализация? Ошибки глобализма - ответы на глобализацию. М., 2001.
9. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / В.Л. Иноземцев (пер.с англ.). М.: Academia, 1999. 787 с.
10. Беляев А. Б. Социально-философская концепция Ю. Хабермаса: восприятие в российской социологии // Журнал социологии и социальной антропологии. Том IV, 2001. № 3.
11. Бергер П. Приглашение в социологию: Гуманистическая перспектива. М., 1996.
12. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания. М., 1995.
13. Бодрийяр Ж. В тени молчаливого большинства, или Конец социального. Екатеринбург. 2000.
14. Бодрийяр Ж. Америка. СПб, 2000.
15. Бодрийяр Ж. Общество потребления. М., 2006.
16. Бодрийяр Ж. Символический обмен и смерть. М., 2000.
17. Бодрийяр Ж. Соблазн. М., 2000.
18. Бодрийяр Ж. Система вещей. М., 2001.
19. Брубейкер Р., Купер Ф. За пределами идентичности // *Ab Imperio*. 2002. № 3. С.61–115.
20. Бурдьё П. Социология политики: пер. с франц. М.: Socio-Logos, 1993. 336 с.
21. Бурдьё П. Социология социального пространства. М., СПб, 2005.
22. Бурдьё П. Структура, габитус, практика // Журнал социологии и социальной антропологии. Том I. 1998. № 2.
23. Валерстайн И. Маркс и история: плодотворное и неплодотворное прочтение (из книги Э. Балибара и И. Валлерстайна "Раса, нация, класс. Двусмысленные идентичности") URL : <http://avtonom.org/old/lib/theory/wallerstein/marx-history.html?q=lib/theory/wallerstein/marx-history.html>.
24. Валлерстайн И. Маркс и слаборазвитость // Социология: теория, методы, маркетинг. 2008. № 1.

25. Вальденфельс Б. Топографія Чужого: Студії до феноменології Чужого. К., 2004.
26. Вандельфельс Б. Мотив чужого. Минск, 1999.
27. Габермас Ю. Залучення Іншого: Студії з політичної теорії. Львів, 2006.
28. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну. К., 2001.
29. Гарфинкель, Г. Исследование привычных оснований повседневных действий // Социологическое обозрение. 2002. Т. 2. № 1. С. 42-70.
30. Гарфинкель, Г. Исследования по этнометодологии. СПб, 2007.
31. Гарфинкель, Г. Концепция и экспериментальные исследования “доверия” как условия стабильных согласованных действий // Социологическое обозрение. 2009. Т. 8. № 1. С. 3-25.
32. Гарфинкель, Г. Обыденное знание социальных структур: документальный метод интерпретации в профессиональном и непрофессиональном поиске фактов // Социологическое обозрение. 2003. Т. 3. № 1. С. 3-19.
33. Гарфинкель, Г. Что такое этнометодология? // Социологическое обозрение. 2003. Т. 3. № 4. С. 3-25.
34. Гидденс Э. Девять тезисов о будущем социологии // THESIS: теория и история экономических и социальных институтов и систем. 1993. № 1. С. 57-82.
35. Гидденс Э. Новые правила социологического метода // Теоретическая социология: Антология: В 2 ч. М., 2002. Ч. 2.
36. Гидденс Э. Пол, патриархат и развитие капитализма // Социологические исследования. 1992. № 7. С. 135 -140.
37. Гидденс Э. Роберт Мертон о структурном анализе // Социальные и гуманитарные науки. Сер. 11: Социология. 1993. №1. С.34-33.
38. Гидденс Э. Судьба, риск и безопасность // THESIS. 1994. № 5. С. 107-134.
39. Гидденс Э. Ускользящий мир: как глобализация меняет нашу жизнь. М., 2004.
40. Гидденс Э. Устройство общества: Очерк теории структуризации. 2-е изд. М., 2005.
41. Гидденс Э. Элементы теории структуризации // Современная социальная теория: Бурдьё, Гидденс, Хабермас. Новосибирск, 1995.
42. Гоулднер А.У. Наступающий кризис западной социологии. СПб, 2003.
43. Градосельская Г.В. Сетевые изменения в социологии. М., 2004.
44. Дарендорф Р. Современный социальный конфликт. Очерк политики свободы. М., 2002.
45. Дарендорф Р. Элементы теории социального конфликта // Социс (Социологические исследования). 1994. № 5. С. 142-147.
46. Кастельс М. Галактика Интернет: Размышления об Интернете, бизнесе и обществе. Екатеринбург, 2004.
47. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура. М., 2000.

48. Кастельс М., Химанен П. Информационное общество и государство благосостояния: Финская модель. М., 2002.
49. Кобець Р. В. Політична фетишизація “визнання” : підтримка ідентичності чи легітимація партикулярних інтересів? // Концепція мультикультуралізму : зб. наук. праць. К., 2005. С. 52–60.
50. Козер Л. А. Функции социального конфликта. М., 2000. 295 с.
51. Козловски П. Супермодерн или постмодерн? Деконструкция и мистика в двух версиях постмо-дернизма // Историко-философский ежегодник. М., 1999.
52. Кун Т. Логика открытия или психология исследования? // Философия науки. Вып. 3. М., 1997. С.20-48.
53. Кун Т. Структура научных революций. М., 1977.
54. Луман Н. Невероятность коммуникации // Проблемы теоретической социологии. Вып 3. СПб, 2000.
55. Луман Н. Общество общества. Ч.І. Общество как социальная система. М., 2004.
56. Луман Н. Общество общества. Ч.ІІ. Медиа коммуникации. М., 2005.
57. Луман Н. Понятие общества // Проблемы теоретической социологии - СПб, 1994. С. 25-42.
58. Луман Н. Почему необходима “системная теория”? // Проблемы теоретической социологии. СПб, 1994. С. 43-54.
59. Луман Н. Реальность массмедиа. М., 2005.
60. Луман Н. Социальные системы: Очерк общей теории // Западная теоретическая социология 80-х годов. Реферативный сборник. М., 1989. С. 41-64.
61. Луман Н. Тавтология и парадокс в самоописаниях современного общества // СОЦИО-ЛОГОС. Вып. 1. 1991. С. 194 - 218.
62. Луман Н. Что такое коммуникация? // Социологический журнал. 1995. №3. С. 114-125.
63. Мак-Люен М. Галактика Гутенберга: Становления людини друкованої книги / В.І. Постнікова (пер.з англ.), С.В. Єфремова (пер.з англ.). К. : Ніка-Центр, 2001. 464 с.
64. Маклюэн М. Галактика Гутенберга. Становление человека печатающего = The Gutenberg Galaxy: The Making of Typographic Man. М., 2005.
65. Маклюэн М. С появлением Спутника планета стала глобальным театром, в котором нет зрителей, а есть только актеры // Кентавр. М., 1994. № 1. С. 20-31.
66. Маклюэн М. Телевидение. Робкий гигант // Современные проблемы личности : журнал. № 1. С. 138-148.
67. Мертон Р. К. Социальная структура и аномия // Социология преступности (Современные буржуазные теории). М.: Прогресс, 1966. С. 299-313.
68. Мертон Р. К. Социальная теория и социальная структура // Социологические исследования. 1992. № 2-4.

69. Мертон Р. К. Явные и латентные функции // Американская социологическая мысль. М., 1996.
70. Мертон Р. Эффект Матфея в науке: символизм интеллектуальной собственности // THESIS. 1993. Вып.3. С.256-276.
71. Мосс М. Общества, обмен, личность. М.: Восточная литература, 1996.
72. Муфф Ш. К агонистической модели демократии. Логос. № 2 (42). 2004.
73. Парсонс Т. О структуре социального действия / В.Ф. Чеснокова (общ. ред.), И. Бакштейн, С.А. Белановский (общ. ред.). 2.изд. М.: Академический Проект, 2002. 878 с.
74. Покровский, Н. Е. Одиннадцать заповедей функционализма Роберта Мертона // Социологические исследования. 1992. № 2. С.114-117.
75. Ритцер Дж. Макдональдизация общества: традиционные и новые ценности: политика, социум, культура. М., 2001.
76. Романовский, Н. В. Социология и социологи перед лицом глобальных катаклизмов (по поводу полемики М. Арчер и И. Валлерстайна) // Социологические исследования. 1998. № 4.
77. Рэдклифф-Браун А. Р. Структура и функция в примитивном обществе. М., 2001.
78. Тейлор Ч. Мультикультуралізм і «політика визнання». К., 2004.
79. Тоффлер А. Футурошок. СПб.: Лань, 1997. 464 с.
80. Тоффлер Е. Третья Хвиля / Андрій Євса (пер.з англ.). К.: Видавничий дім «Всесвіт», 2000. 475 с.
81. Турен А. Возвращение человека действующего: Очерк социологии / Е.А. Самарская (пер.с фр.). М.: Научный мир, 1998. 204 с.
82. Турен А. Повернення дієвця. К., 2003.
83. Универсализм системной теории Никласа Лумана: интервью с профессором Р. Штихве // Журнал социологии и социальной антропологии. Том II. 1999. № 1.
84. Уотсон Р. Этнометодологический анализ текстов и чтения // Социологический журнал. 2006. № 1-2.
85. Фарман И. П. Социально-культурные проекты Юргена Хабермаса. М., 1999.
86. Фейерабенд П. Утешение для специалиста // Фейерабенд П. Избранные труды по методологии науки. М. 1986. С. 109-124.
87. Феминизм в общественной мысли и литературе. — М., 2006.
88. Фливерберг Б. Хабермас и Фуко - теоретики гражданского общества // СоцИс : Соц. исслед. 2000. № 2. С. 127-136.
89. Фромм Э. Бегство от свободы / Г.Ф. Швейник (пер.). 2. изд. М.: Прогресс, 1995. 253 с.
90. Фромм Э. Иметь или Быть?; Психоанализ и религия; Искусство любить. Исследование природы любви / Н. Петренко (пер.), О. Иванчук (пер.). К.: Ника- Центр, 1998. 400 с.
91. Фуко М. Археология знания. К., 1996.

92. Фуко М. Воля к истине. По ту сторону знания, власти и сексуальности. - М., 1996.
93. Фурс В. Н. Борьба за признание и моральное развитие общества в концепции Акселя Хоннета // Вопросы философии. 2005. № 1. С. 159–171.
94. Хабермас Ю. Будущее человеческой природы: На пути к либеральной евгенике? М., 2002.
95. Хабермас Ю. Модерное сознание времени и его потребность в самоудовлетворении // Философские науки. 1997. № 2. С. 46–54.
96. Хабермас Ю. Моральное сознание и коммуникативное действие. - СПб., 2000.
97. Хабермас Ю. Способны ли сложносоставные общества к формированию разумной идентичности? // В поисках национальной идентичности. Философские и политические статьи. Донецк, 1999. С. 5 – 41.
98. Хамитов Н. В. Философия: бытие, человек, мир. К., 2006. С.450
99. Хантингтон С. Кто мы?: Вызовы американской национальной идентичности. М., 2004.
100. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. — М.: АСТ, 2003.
Бауман З. Национальное государство — что дальше (фрагмент) // Отечественные записки. 2002. № 6.
101. Хоманс Дж. Социальное поведение как обмен // Современная зарубежная социальная психология. М., 1984. - С. 82-91.
102. Человек и общество: Хрестоматия / НАН Украины; Институт социологии Киев / С.А. Макеев (ред.). К., 1999. 272 с.
103. Штопов Б. Социально - экономические эксперименты Генри Форда // Проблемы теории и практики управления. 2002. № 6. С. 109-113.
104. Шюц А. Смысловая структура повседневного мира: очерки по феноменологической социологии. М.: Институт Фонда "Общественное мнение", 2003. 334 с.
105. Шюц А. Структура повседневного мышления // Социологические исследования. 1988. №2. С.129-137.
106. Щербина В. М. Образи інформаційного суспільства: соціологічний вимір. К., 2005.
107. Яницкий О.Н. Социология риска. М., 2003.